

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἅριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμὰς 75. Ἐξάμηνος δραχ. 40. Τρίμηνος δραχ. 22.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατημ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4. Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ-ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδῆποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 38, παρὰ τὸ Βαρδάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 33ος

Ἐν Ἀθήναις, 25 Σεπτεμβρίου 1926

Ἔτος 48ον.—Ἀριθ. 43

ΤΟ ΣΙΔΕΡΕΝΙΟ ΧΕΡΙ (Μυθιστόρημα ὑπὸ JULES CHANCEL)

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —

Ἡ γλῶσσα του κρεμόταν ἔξω, τὸ στόμα του εἶχε πρὶς τε, τὰ μάτια του θάμπωσαν. Ἐβγαλ' ἓνα σιγανὸ γαύγισμα καὶ σωριάστηκε χάμω νεκρό.

Τὸ πείραγμα ἦταν πολὺ ξάστερο. Ἐνας ἀξιωματικὸς φώναξε κρόλας τὸν ξενοδόχο μὲ ὀργισμένη φωνή.

— Πού εἶναι ὁ μπόυ πού μᾶς σερβίριζε; ρώτησε ἄγρια.

— Μὰ θὰ εἶναι κάτω, στὴν κουζίνα, ἀπάντησε ὁ ξενοδόχος τρομαγμένος γιὰ ὅ,τι ἔδλεπε μπροστά του.

— Βρέστε τον, φέρτε τον ἀμέσως! τὸν διέταξαν.

Ὁ ξενοδόχος βιάστηκε νὰ ἐκτελέσει τὴ διαταγή.

Στὸ μεταξύ ἡ σκάλα εἶχε γεμίσει ἀπὸ ἀξιωματικούς, πού εἶχαν μάθει τὴν εἰδηση στὸ γειτονικὸ καφενεῖο καὶ ἔρχονταν νὰ πληροφορηθοῦν. Ὅταν γύρισε ὁ ξενοδόχος, τὸ δωμάτιο ἦταν γεμάτο ἀπὸ στρατιωτικούς κάθε βαθμοῦ.

— Κύριοι, εἶπε μὲ ἀλλαγμένη φωνή, εἶναι τρομερό!

— Τί πράγμα;

— Ὁ μπόυ πού σᾶς ὑπηρετοῦσε, ἔγινε ἄφαντος... Δὲν τὸν βρίσκουν πουθενά!

Στὸ δωμάτιο βρισκόταν καὶ ὁ στρατηγός. Μόλις ἄκουσε αὐτὰ τὰ λόγια, κάθησε σὲ μιὰ καρέκλα, ἔβγαλε τὸ καρνέ του καὶ ἔγραψε δύο λόγια. Τῷ δωσε σ' ἓναν ἀξιωματικὸ καὶ εἶπε:

— Νὰ πάτε ἀμέσως αὐτὸ τὸ σημεῖωμα στὸν Κυβερνήτη!

Καὶ πρόσθεσε πρὶς δυνατὰ:

— Πρέπει νὰ βρεθῇ ὁ μπόυ, γιὰτὶ αὐτὸς σκότωσε τὸ λοχαγό. Καὶ βέβαια εἶναι βαλτός. Μᾶς ἐνδιαφέρει νὰ μάθουμε ποῖος τὸν ἔχει βάλει.

Ἐνῶ μερικοὶ εἶχαν βγεῖ νὰ βροῦν ἓνα φορεῖο γιὰ νὰ μεταφέ-

ρουν τὸν δυστυχισμένον λοχαγό, ὁ Φραγκίσκος, πού δὲν ἔπαυε νὰ συλλογίζεται τὸ ἐπεισόδιον τῆς ταιγαροθήκης, ἔσκυψε καὶ σήκωσε ἓνα φύλλο χαρτί, ἀπὸ τὸ μέρος ἀκριβῶς ὅπου εἶχε πέσει ἡ ταιγαροθήκη τοῦ λοχαγοῦ. Ἐρρίξε μιὰ ματιά, ἄφησε μιὰ φωνή καὶ ἔμεινε μὲ τὸ χαρτί στὸ χέρι.

— Τί τρέχει, μικρέ; ρώτησε ὁ στρατηγός.

Ἀντὶ νὰπαντήσῃ, τὸ παιδί πλησίασε τὸν ἀρχηγὸ καὶ τοῦ ἔδωσε τὸ χαρτί. Ὁ στρατηγὸς διάβασε καὶ, χτυπώντας μὲ θυμὸ τὸ πᾶτωμα, φώναξε:

— Ἀ! αὐτὸ πάει πάρα πολὺ!

Ὅστερα ἔδωσε τὸ χαρτί καὶ στοὺς ἀξιωματικούς, πού περίμεναν μὲ περιέργεια, καὶ πρόσθεσε:

— Ὅριστε, κύριοι, τί δηλώσεις μᾶς κάνουν οἱ ληστές!

Πάνω σ' ἓνα τετράγωνο χαρτί, πού φαινόταν σχισμένον ἀπὸ κάποιο δέμα, ἦταν γραμμένη, βιαστικά, ἀλλὰ ἀρκετὰ καθρὰ καὶ μὲ κεφαλαῖα στοιχεῖα, γιὰ νὰ μὴν ἀναγνωρίζεται ὁ γραφικὸς χαρακτήρας, ἡ ἀκόλουθη φράση:

«Με τὸν ἴδιον τρόπο πού πέθανε ὁ λοχαγὸς Πομαρές, θὰ πεθάνουν ὅλοι ὅσοι θάναλάβουν τὴν ἀρχηγία μιᾶς ἐκστρατείας ἐναντίον μας.

Τὸ Σιδερένιο Χέρι.»

Θυμὸς ἀκράτητος ἐπίασε τοὺς ἀξιωματικούς. Μιλοῦσαν ὀλοϊμαζύ. Ρωτοῦσαν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον. πὼς βρέθηκε τὸ χαρτί αὐτὸ μέσα στὴ σάλα. Μερικοὶ πρότειναν νὰ πάρουν ἄλογα καὶ νὰ ψάξουν σ' ὅλη τὴν πόλιν καὶ στὴν ἐξοχή, γιὰ νὰ πιᾶσουν τὸν καταραμένον ἐκείνον μπόυ, πού εἶχε σκοτώσει τὸ σύντροφό τους.

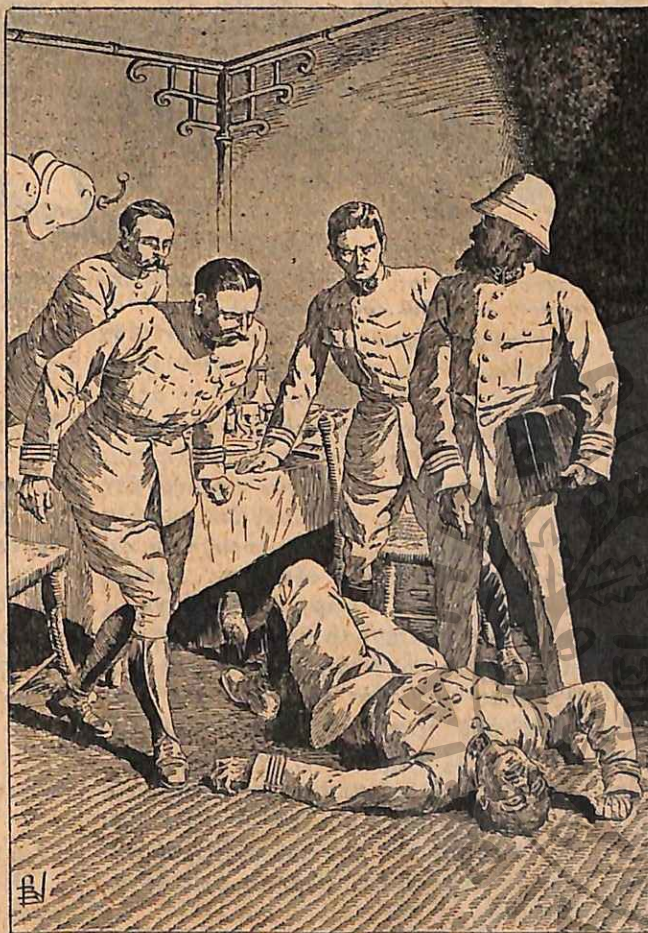
Ὁ στρατηγὸς ὅμως ἐπέβαλε τὴ σιωπὴ μ' ἓνα νόημα.

— Κύριοι, εἶπε σοβαρά, τὸ ἀπόσπασμα τῆς ἐκστρατείας κατὰ τῶν ληστῶν τοῦ Σιδερένιου Χεριοῦ πρέπει νὰ ξεκινήσῃ τὰ μεσάνυχτα. Μὰ ὁ ἀρχηγός του τώρα δὲν ὑπάρχει στὴ ζωὴ. Χρέος μου εἶναι νὰ διορίσω τώρα ἀμέσως νέον ἀρχηγό. Μὰ ἡ φύση τῆς ἐκστρατείας αὐτῆς δὲ μοῦ ἐπιτρέπει νὰ ἐπιβάλλω ἀρχηγούς. Κύριοι, ὅποιος ἀπὸ σᾶς προσφέρεται πρόθυμα νὰντικαταστήσῃ τὸν λοχαγὸ Πομαρές, ἂς σηκώσῃ τὸ χέρι.

Εἴκοσι ἀξιωματικοὶ ἦταν μέσα στὴ σάλα. Μόλις τελείωσε τὴ φράση του ὁ στρατηγός, εὐθὺς σηκώθηκαν εἴκοσι χέρια μαζί.

Ὁ στρατηγὸς χαμογέλασε μὲ περηφάνεια.

— Πολὺ καλὰ, κύριοι, εἶπε.

«— Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δηλητηριάστηκε! »
(Σελ. 334, στ. γ.)

Τὸ περίμενα αὐτό. Λοχαγὲ Γκρανκάν σὰς διορίζω ἀρχηγό. Θὰ φύγετε σὲ λίγο. Ἐτοιμαστέστε.

Ἐνας νεαρὸς ἀξιωματικὸς προχώρησε καὶ χαιρέτησε.

— Σὰς εὐχαριστῶ, στρατηγέ μου.

Δυὸ ὥρες ἀργότερα, τὸ τάγμα τῆς ἐκστρατείας ἐπιδιβαζόταν στὸ σταθμὸ τοῦ Χανσὶ γιὰ τὸ Χαϊφόν κι' ὁ Φραγκίσκος ἔλαβε τὴν τιμὴ νὰ μπεῖ μέσα στὸ βαγόνι τῶν ἀξιωματικῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'

Ὁ γυάλινος τοῖχος

Ὁ διάδοχος τοῦ δυστυχισμένου Πομπάρδς πρόσεξε νὰ ἐκτελέσει πιστὰ τὸ σχέδιο ποὺ ἐκεῖνος εἶχε καταστρώσει. Ἐφτάσαν νύχτα στὸ Χαϊφόν. Ἀπὸ καὶ τὸ ἀπόσπασμα, χωρισμένο σὲ οὐλαμούς, προχώρησε μὲ τὰ πόδια πρὸς τὸ σημεῖο τοῦ κόλπου τοῦ Ἀλόν, ὅπου ἦταν οἱ ξυλαποθήκες τῶν ἀνθρακωρυχείων ποὺ τὰ ἐκμεταλλεύονταν τὸ Σιδερένιο Χέρι. Σὲ ἀπόσταση ἑνὸς χιλιομέτρου ἀπὸ τὴν ξυλαποθήκη, οἱ στρατιῶτες μοιράστηκαν στὰ διάφορα χωριά, περιμένοντας διαταγὴ νὰ ξεκινήσουν πρὸς τὸ ἴδιο σημεῖο. Τὸ σύνθημα θὰ τὸ δίδε μὴ ἀστροβολίδα ἂν ἦταν νύχτα, ἢ ἕνας ψηλὸς καπνός, ἂν ἦταν μέρα. Εἰδικοί φρουροὶ εἶχαν διορισθεῖ γιὰ νὰ τὸ περιμένουν.

Ὁ λοχαγὸς Γκρανκάν, τρεῖς ἀξιωματικοί, ὁ Φραγκίσκος μας φυσικά, μαζὺ μὲ εἴκοσι ἀπὸ τοὺς πιδέξυπνους ἀνδρες, πῆγαν σ' ἕνα χωριό, ὅπου τοὺς περίμεναν οἱ ἀρχεῖς τοῦ τόπου. Ἐκεῖ ἔδωκαν τὴν στολὴς τοὺς καὶ φόρεσαν ρούχα ἰθαγενῶν, ποὺ ὁ διοικητὴς τοὺς τὰ εἶχε ἐτοιμάσει ἀπὸ πρὶν. Ὅλοι μαζὺ παρουσιάστηκαν στὴν εἴσοδο τοῦ ἀνθρακωρυχείου, ὅπου ἐπιάναν κάθε πρωτὶ δουλειὰ οἱ ἐργάτες καὶ ζήτησαν κι' αὐτοὶ νὰ πιάσουν δουλειά. Ὁ προϊστάμενος τοὺς δέχτηκε δὴλος πρόθυμα, γιατί εἶχε ἑλλειψὴ ἀπὸ ἐργάτες.

Οἱ ἐργάτες μεταφέρθηκαν μέσα σὲ πλοῖα, ποὺ πέρασαν ἀπὸ τὴν πύλη τοῦ βράχου καὶ τοὺς ἔδωκαν μπροστὰ στὴν ἀποθήκη. Στὴν οὐκὴν λοιπὸν τὸ πρωτὶ, οἱ τέσσερις ἀξιωματικοί, ὁ Φραγκίσκος κι' εἴκοσι στρατιῶτες βρέθηκαν μπροστὰ στὴν ἀποθήκη τοῦ ἐργοστασίου ποὺ ἔκανε κεραμίδια. Πίσω τοὺς, ἢ θάλασσα καὶ τὰ πλοῖα ποὺ τοὺς εἶχαν φέρε. Μπρὸς, σωροὶ ἀπὸ κεραμί-

δια, ψηλοὶ σάν σπῆτια. Ἀριστερά, βου- νὰ ἀπὸ καρβονόσκονη, ποὺ θὰ τὴν ἀνακάτευαν μὲ πῖσσα, θὰ τὴν φόρωναν σὲ βαγονέττα καὶ θὰ τὴν μετέφεραν σὲ πιεστήρια γιὰ νὰ γίνῃ κεραμίδια. Τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ ἀρχιεργάτης ἐτοιμαζόταν νὰ τοὺς δώσει δουλειά, ὁ λοχαγὸς Γκρανκάν ρώτησε σιγα- σιγὰ τὸ παιδί:

— Ποῦ εἶναι ἡ εἴσοδος τοῦ ὑπογείου;

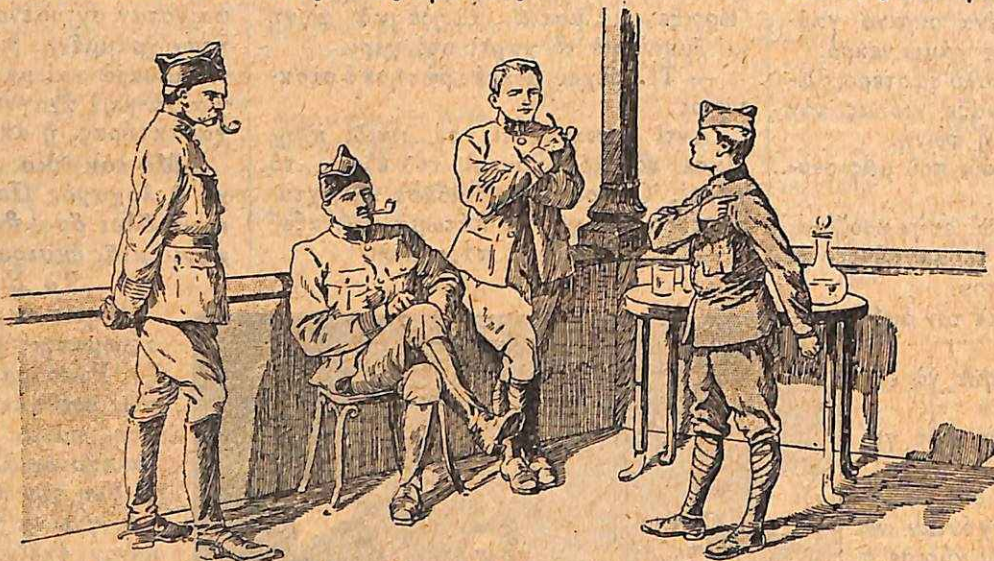
Ὁ Φραγκίσκος τοῦ ἔδειξε τὴ γωνία τοῦ κτιρίου ποὺ ἦταν τὰ γραφεῖα.

— Ἐκεῖ κάτω!

— Πολὺ καλά, εἶπε ὁ ἀξιωματικὸς. Ἡ στιγμὴ εἶναι κατάλληλη.

Ἐφερὲ στὰ χεῖλη του τὴ σφυρίχτρα καὶ σφύριξε συνάθροιση. Ἐδῶς οἱ εἰκοσιπέντε ἀνδρες του μαζεύτηκαν κοντά του.

— Βγάλτε τὰ ρεδόλδερ σας, πρόσταξε ὁ ἀξιωματικὸς.

«Ὁ Φραγκίσκος βρίσκεται τώρα στὸ γραφεῖο τῶν στρατιωτικῶν ἀκολουθῶν...»
(Σελ. 333, στ. α').

Εἴκοσι χέρια ἔβγαλαν ἄλλα τόσα πιστόλια, ποὺ ἄστραφان στὸν ἥλιο. Τότε ὁ λοχαγὸς Γκρανκάν κι' οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ πέταξαν τὰ ρούχα τῶν ἰθαγενῶν ποὺ σκέπαζαν τὴ στολή τους κι' ὁ ἀρχηγὸς εἶπε στὸν ἀρχιεργάτη ὅτι εἶχε ἐντολὴ νὰ κάμει ἐπιθεώρηση στὴς ἐργασίες τοῦ ἀνθρακωρυχείου καὶ τὸν διέταξε νὰ τὸν ὁδηγήσει ἀμέσως στὸ Διευθυντή. Ὁ ἀρχιεργάτης, χωρὶς νὰ δείξει τὴν παραμικρὴ ἐκπληξη, ὑποκλίθηκε, προχώρησε μπρὸς ἀπὸ τοὺς Γάλλους καὶ τοὺς ὁδήγησε στὰ γραφεῖα ποὺ ἦταν γνωστὰ στὸ Φραγκίσκο. Ἐνας μηχανικός, μὲ ἡμερικανικὴ προφορά, προαπάντησε μ' εὐγένεια τὸν ἀξιωματικὸ, ποὺ τοῦ δήλωσε ὅτι εἶχε ἐντολὴ ἀπὸ τὸν κυβερνήτη νὰ κάμει λεπτομερὴ ἐπιθεώρηση στὴς ἐργασίες.

Οὕτε ὁ μηχανικός δὲν ἔδειξε καμμιὰ ἐκπληξη. Μάλιστα δὲν ἐρώτησε καὶ γιὰ τὸν οἱ Γάλλοι ἐρχόνταν νὰ κά-

μουν τὴν ἐπιθεώρηση μὲ τὸ πιστόλι στὸ χέρι. Μέσα στὰ γραφεῖα βρήκαν καμμιὰ δεκαριά ὑπαλλήλους. Τίποτα δὲ φαινόταν ὑποπτό. Ὁ Φραγκίσκος ὁμῶς, ποὺ ἔκρινε τώρα περιττὸ νὰ κρύβεται, εἶπε στὸν ἀξιωματικὸ:

— Ἐγὼ σὰς τὸ εἶχα πεῖ, λοχαγέ μου. Στὴν εἴσοδο δὲ βλέπει κανεὶς τίποτε. Πρέπει νὰ μπῆτε στὴ δεύτερη ζώνη. Ἐκεῖ θὰ βροῦμε ὅλα ὅσα σὰς ἔλεγα.

Τὴ στιγμὴ ὁμῶς ποὺ ὁ λοχαγὸς ἐτοιμαζόταν νὰ ζητήσει, στὴν ἀνάγκη καὶ μὲ τ' ὅπλο, νὰ τὸν ἀφίσουν νὰ προχωρήσει, ὁ μηχανικός, πάντα ἀμεμπτος, τὸ πρότεινε μοναχὸς του.

Μὰ πρὶν περάσει ἀπὸ τὸ ὅλο ποὺ ἔμπαζε στὸ ὑπόγειο, ὁ ἀξιωματικὸς ἄλλαξε γνώμη καὶ φώναξε τὸν ἀμερικανό.

— Ἀπαιτῶ, τοῦ εἶπε, νὰ βαδίζετε καὶ σεῖς καὶ τρεῖς ἀνθρώποι σας σὲ ἀ-

πόσταση δέκα βημάτων μπροστὰ μας.

Χαμογελῶντας πάντα, ὁ διευθυντὴς ἔκαμε νόημα καταφατικό.

— Μὰ τί φοβάστε λοιπόν; ρώτησε, μὲ τὸ ἀθώτερο ὕφος τοῦ κόσμου. Ἐγὼ εἶμαι πρόθυμος νὰ ἐκτελέσω κάθε διαταγὴ σας.

Κι' ἀληθινά, ὁ βολικός αὐτὸς Ἀμερικανὸς φώναξε τρεῖς ὑπαλλήλους τοῦ γραφείου καὶ τοὺς διέταξε νὰ βαδίζουν ἐμπρός, στὴν ἀπόσταση ποὺ εἶχε ὀρίσει.

ὁ ἀξιωματικὸς. Κι' ἔτσι τὸ ἀπόσπασμα μπῆκε στὸ ὑπόγειο.

Ὁ Φραγκίσκος μας εἶχε δυνατόν καρδιοχτύπι, γιατί ἀναγνώριζε ἕνα-ἕνα δὴ τὰ μέρη ποὺ εἶχε περάσει: μαζὺ μὲ τὸν κ. Καρινό, πῶς ἀπὸ τὴν τραμερὴ μὲς Μαργκαρέτ. Νὰ τώρα ἡ διπλὴ σιδερένια πόρτα, ποὺ ἀνοίγει μπροστὰ τοὺς εὐκολότατα. Νὰ τὸ λαμπρὸ φῶς ποὺ φέγγει στὰ ὑπόγεια.

Τὸ παιδί βρισκόταν τώρα πλάι στὸν ἀρχηγὸ ποὺ τὸν ρώτησε:

— Ἀπὸ δὴ πέρασες καὶ σὺ;

— Μάλιστα, λοχαγέ μου.

— Εἶναι μακρὸ ἀκόμη αὐτὸ τὸ ὑπόγειο;

— Ὁχι, ἂν θυμοῦμαι καλά. Σὲ λίγο, θὰ φτάσουμε στὸν ἐσωτερικὸ κήπο.

Οἱ προβλέψεις τοῦ Φραγκίσκου πραγματοποιήθηκαν καὶ σὲ λίγα λεπτά οἱ Γάλλοι ἔδωκαν μ' εὐχαρίστησή τους ἀπὸ τὸ ἀνησυχητικὸ σκοτάδι.

(Ἀκολουθεῖ) ΜΙΚ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΑΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ ΠΟΥ ΚΛΑΙΕΙ

Ἦταν μιὰ φορὰ ἕνας πατέρας ποὺ λεγόταν Ἀμάραντος κι' εἶχε τρία κοριτσάκια. Αὐτοῦλα ἦταν τὸνομα τῆς πρώτης, Δάφνη τῆς δευτέρας, καὶ Νιδὴ τῆς τρίτης ποῦταν τόση δά. Μικρὲς μικρὲς κι' οἱ τρεῖς, ἀλλὰ πολὺ χαριτωμένες. Ὁ Ἀμάραντος ἀπεναντίας ἦταν μεγάλος καὶ ψηλὸς σὰ γίγαντας. Εἶχε μιὰ πελώρια κοιλιὰ, κι' ἂν ἦταν καγκάρου, θὰ μπορούσε νὰ χωρέσῃ μέσα δλο τοῦ τὸ σπιντικό, τὴς κόττες, τὴ γάτα, τὸ σκύλο καὶ τὴς τρεῖς κορούλες του.

Πῶς ὁμῶς μπορούσε νὰ κοιμᾶται σ' ἕνα σπῆτι ποὺ χωροῦσε στὴν κοιλιὰ του;

Θὰ σὰς τὸ πῶ ἀμέσως. Τὸ σπιντικό ἦταν γιὰ τὰ παιδιὰ του. Ὁ Ἀμάραντος δὲν μπορούσε ποτὲ νὰ βρεῖ ἕνα ἄστυλο κατάλληλο γιὰ ὕπνο, καὶ γι' αὐτὸ κοιμόταν πάντα ἔξω στὸ ὑπαιθρο. Τὴν ἡμέρα γύριζε στοὺς δρόμους, ὅπου παρουσιαζόταν σὰ θέαμα, σὰ φαινόμενο: ἔτσι κέρδιζε τὸ ψωμί του.

Ἦλθε ὁμῶς κι' ἐποχὴ ποὺ ὁ κόσμος δὲν γύριζε πιά νὰ τὸν δεῖ. Εἶχε βρεθεῖ νὰ βλέπει τέτοια φαινόμενα. Οἱ ἀνθρώποι τοῦ κειροῦ ἐκείνου ἄρχιζαν νὰ προτιμοῦν τοὺς νάνους.

Ὁ Ἀμάραντος τότε βρέθηκε σὲ ἀσχημὴ θέση. Δὲν ἤξερε μὲ τί τρόπο θάτρεφε τὰ κοριτσάκια του. Πῆγε λοιπὸν νὰ βρεῖ ἕνα μεγάλο μάγο, τὸν Καλυδώνιο, γιὰ νὰ τὸν συμβουλευθῇ.

— Καλυδόνιε, τί μὲ συμβουλεύεις; τὸν ρώτησε κλαίγοντας.

— Γιὰ ποῖο πράγμα, καλέ μου Ἀμάραντε;

— Γιὰ νὰ βρῶ πόρο ζωῆς... σὺ τοῦσαι σοφός, Καλυδόνιε, βρήθηςέ με.

Ὁ μάγος ἄρχισε νὰ σκέπτεται.

— Δὲν ξέρεις καμμιὰ τέχνη; ρώτησε σὲ λίγο.

— Ἀλίμονο! Δὲν μπορῶ νὰ κάνω τὴν παραμικρὴ δουλειά. Ὁ,τι κι' ἂν πιάσω στὰ χέρια μου, τὸ χαλῶ καὶ τὸ κομματιάζω χωρὶς νὰ τὸ θέλω.

Ὁ Καλυδώνιος ἔβγαλε τὸ κεφάλι του:

— Δὲν ξέρω τί νὰ σοῦ πῶ... Ἄν ἤμουν ὁμῶς στὴ θέση σου θὰ ν'τρεπόμουν νὰ γυρίζω στὴν ἀγορὰ καὶ νὰ πληρώνομαι ἂν δσοὺς μὲ κοιτάζουν.

— Ἐτρεφε τὰ κοριτσάκια μου. Γιατί νὰ ντραπῶ; Ὁ,τι γίνεται γιὰ τὴν ἀγάπη καὶ τὴ στοργή, πρέπει νὰ τὸ ὑπομένουμε.

— Στοργὴ καὶ ἀγάπη!... Δυστυχισμένε... τὰ παιδιὰ σου θὰ σὲ πρὸ- δώσουν... ἄδικα τάχαπας!

Ὁ Ἀμάραντος, πειραγμένος, ἔφυγε χωρὶς νὰ πεῖ τίποτα.

Ἐτρεξε νὰ βρεῖ τὴ Χλόη, τὴ μεγάλη καὶ φημισμένη μάγισσα.

— Ὁ Καλυδώνιος δὲν μοῦ λέει τίποτα, ὦ Χλόη! Γιὰ πές μου σὺ, τί βλέ-

πεις στὸ μέλλον μου, τί μὲ συμβουλεύεις;

— Δὲν μπορῶ νὰ σοῦ πῶ τίποτα, Ἀμάραντε.

— Χλόη, θὰ πεθάνω ἂν τὸν καὶμό μου. Δὲν ξέρω τί νὰ κάνω, λυπήσου με, ψιθύρισε κλαίγοντας.

Τόσο πολὺ τὴν περπατάει, ποὺ ἡ μάγισσα συγκινήθηκε καὶ διάβασε τὰ μάτια του. Στὸ τέλος εἶπε:

— Δυστυχισμένε Ἀμάραντε!... Ἀλίμονο! Δὲν μπορῶ νὰ σοῦ κάνω τίποτα. Ἄν εἶχες μόνο τὰ πόδια σου, θὰ μπορούσες νάσουν ἡσυχος.

— Ἄν εἶχες μόνο τὴν κοιλιὰ σου, θὰ μπορούσες νάσουν ἡσυχος. Ἄν εἶχες μόνο τὰ χέρια σου πάλι θὰ μπορούσες νάσουν ἡσυχος.

— Ἄν εἶχες μόνο τὸ σῶμα σου, πάλι θὰ μπορούσες νάσουν εὐχαριστη- μένος. Ἐχεις ὁμῶς καὶ καρδιὰ πατρική.

— Καὶ δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ τίποτα;

— Ὁχι. Ἀλλὰ θὰ μπορέσεις νὰ γίνῃς σὰν τὰ φυτὰ, σὰν τὰ μέταλλα καὶ σὰν τὴς πέτρες.

— Καὶ τότε θὰ τρέφω τὴς κορούλες μου;

— Δὲν ξέρω, εἶπε ἡ Χλόη χαμογε- λώντας.

— Καλά, καλά. Δίδαξέ μου τὴν τέχνη αὐτή, ἵσως μοῦ χρησιμεύσει.

Ἡ Χλόη ἄγγιξε τὴν καρδιά του μ' ἕνα ραβδάκι.

— Τώρα ἡ καρδιά σου δὲν κτυπᾷ πιά: εἶσαι σὰν τὰ χόρτα, σὰν τὰ μέταλλα, σὰν τὴς πέτρες. Αὐτὸ εἶναι τὸ δῶρο μου.

Ὁ Ἀμάραντος ἔφυγε εὐχαριστημένος.

Ἡ μάγισσα ὁμῶς εἶχε μιλήσει σω- στά. Ἡ καρδιά τοῦ γίγαντα σταμάτη- σε κι' ἔπαυσε νὰ κτυπᾷ: ἦταν σὰν τὴς πέτρες καὶ σὰν τὰ φυτὰ, εἶχε ὁμῶς μέσα του τὴν πατρικὴ στοργή: ἀγα- ποῦσε! Τὸν κτύπο τῆς καρδιάς γιὰ τὰ παιδάκια του ἡ Χλόη δὲν μπόρεσε νὰ τὸν σταματήσει...

Ὁ Ἀμάραντος γύρισε στὰ παιδιὰ του. Ὅταν πλησίασε στὸ σπῆτι, ἄρχισε νὰ τὰ φωνάζει σιγα-σιγά. Σὲ λίγο ἡ Δάφνη, ἡ Αὐγούλα κι' ἡ Νιδὴ τρέξαν σ' αὐτόν. Ὁ γίγαντας τὴς πῆρε στὰ χέρια του κι' ἄρχισε νὰ λέει:

— Ὅλα τέλειωσαν πιά γιὰ μᾶς, ὦ Αὐγούλα, Δάφνη καὶ Νιδὴ! Δὲν μπο- ρῶ νὰ σὰς θρέψω οὔτε νὰ σὰς ντύσω... Ὁ Καλυδώνιος δὲν μὲ βοηθᾷ. Ἡ Χλόη μοῦκανε ἕνα δῶρο ποὺ δὲ χρησιμεύει σὲ τίποτα.

Σ' αὐτὰ τὰ λόγια, ἡ Νιδὴ, ἡ τόση δά, ἀπάντησε:

— Ἡ Χλόη δὲν κάνει τίποτα ποὺ δὲν ἀξίζει, πατέρα. Τί εἶναι τὸ δῶρο τῆς;

— Μοῦ ἄγγιξε τὴν καρδιά μὲ τὸ ρα- βδάκι τῆς. Τώρα ἡ καρδιά μου δὲν κτυπᾷ. Εἶμαι ὅπως τὰ δέντρα, τὰ μέ- ταλλα καὶ οἱ πέτρες, κι' ἔχω μάλιστα

καὶ τὴ δύναμη νὰ τὰ διατάζω.

— Κι' αὐτὰ μποροῦν νὰ πληρώνουν τὸν ψωμά; ρώτησε ἡ Δάφνη ποῦταν ἢ πὶο λαίμαργη.

— Καὶ τὰ πέδιλά μας; ρώτησε ἡ Αὐγούλα, κοιτάζοντας τὰ ὀμορφα πόδια τῆς.

Ἡ Νιδὴ ὁμῶς τὴν διέκοψε:

— Φαῖ ἔχουμε ἀκόμα. Ὅσο γιὰ τὰ πέδιλα δὲν μᾶς χρειάζονται ἀπὸ τοῦ πατέρας μπορεῖ νὰ περπατᾷ καὶ γιὰ μᾶς.

— Μὰ θὰ χρειασθοῦμε ἕνα σπῆτι, εἶπε ὁ Ἀμάραντος ἀναστενάζοντας.

— Γιὰ τί; Μποροῦμε πολὺ καλά νὰ μένουμε στὴς τσέπες σου.

Τὸ εὖρημα ἦταν καλὸ. Ὁ Ἀμάραν- τος τὴς πῆρε καὶ τὴς ἔδωκε στὴς διάφο- ρες τσέπες του.

— Καὶ τώρα; ρώτησε ταπεινά.

— Τώρα περπάτα: θὰ σὲ ὁδηγῶ ἐγώ.

Μιὰ ποὺ δὲν μπορούσε νὰ κερδίξῃ ψωμὶ ὁ Ἀμάραντος γιὰ τὰ παιδιὰ του, ἦταν σὰν πεθαμένος. Γι' αὐτὸ καὶ ἀφη- σε νὰ τὸν ὁδηγήσουν. Ἡ Νιδὴ τοῦ εἶπε νὰ περπατήσῃ κι' αὐτὸς δ' ἀμοι- ρος ἄρχισε νὰ περπατᾷ σὰν τυφλός...

Περπάτα, περπάτα, πῆγανε τόσο μα- κρὰ, ποὺ ἡ χώρα τοὺς εἶχε χαθεῖ, καὶ βρισκόταν σὲ μιὰ νέα πολιτεία ὅλως- διόλου ἄγνωστη.

Ἡ Νιδὴ ἄκουγε τοὺς κτύπους τῆς ἀγάπης τοῦ πατέρα τῆς καὶ σκεπτόταν. Ἀρχεῖ τὸ δῶρο τῆς Χλόης δὲν χρη- σίμευε; Δὲν ἦταν ὁμῶς αὐτὸ δυνατό: ἔπρεπε λοιπὸν νὰ βρῇ κάποιον τρόπο νὰ τὸ μεταχειριστῇ.

Περπάτα, περπάτα, φτάσανε σὲ μιὰ παράξενη χώρα ποὺ δὲν εἶχε διόλου δέντρα. Ἡ Δάφνη κι' ἡ Αὐγούλα κοι- τάζανε μὲ θαυμασμό.

— Τί ὀμορφὴ πολιτεία! Τί ὠραῖοι δρόμοι! Τί πλούσια σπῆτια! Κρίμα μόνο ποὺ δὲν ἔχει δέντρα...

— Ποῖος ἔχει πόσο θὰ κόστιζε ἕνα ὠραῖο δέντρο.

— Μιὰ ἀμυγδαλιά, ἔ;

— Ἡ ἕνα πλατάνι...

— Εἶχαμε τόσα πολλὰ ἐμεῖς. Ἄν τὸξέρα, θάλεγα τοῦ πατέρα νάφερνε με- ρικά.

Αὐτὰ λέγανε οἱ δυό. Ἡ Νιδὴ δὲν μιλοῦσε.

— ὦ, Ἀμάραντε! εἶπε ξαφνικά. Θά- θελες νὰ γίνεις δέντρο;

— Γιὰ τί; εἶπε παραξενεμένος ὁ πα- τέρας.

— Ἀς κάνουμε ἕνα μικρὸ πείραμα. Τὸ δῶρο τῆς Χλόης θὰ χρησιμεύῃ βέ- βαια σὲ κάτι. Εἰ, λοιπόν: θὰ τεντώ- σης τὰ πόδια σου στὴ γῆ σὰ ρίζες κι' ἐμεῖς θὰ καθήσουμε κάτω σὰν σὲ σκιά.

— Κι' ἔπειτα; ρώτησε ὁ γίγαντας σκεπτικός.

(Ἀκολουθεῖ) ΑΙΜ. ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗΣ

ΑΘΗΝΑ·Γ·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΑ ΑΡΩΜΑΤΑ

Αγαπητοί μου,

ΤΟ τελευταίο απ' αυτά τα θαυμάσια διηγηματάκια του 'Ανατόλ Φράνς, που τα μετέφρασε για τη Διάπλασι ο κ. Στασινόπουλος, βλέπουμε ένα μικρό κοριτσάκι που δεν ξέρει ακόμα καλά να μυρίσει ένα λουλούδι. «Πάει λίγος καιρός, λέει, που αντί να μυρίζω τα τριαντάφυλλα, τα φουσούσε». Έστερα έμαθε λίγο... Αλλά πόσω χρονώ νάταν αυτή ή μικρούλα, όταν έκοψε και δοκίμασε να μυρίσει την άσπρη όρτενσία που κατόπι την έβαλε στο στόμα της με την ελπίδα πως θάταν γλυκειά; Έρτά χρονώ την κάνει ο 'Ανατόλ Φράνς. — 'Α, μπά, αδύνατο! Ο 'Ανατόλ Φράνς ήταν ένας μεγάλος συγγραφέας, ο μεγαλύτερος ίσως πεζογράφος της Γαλλίας: άλλα έδω κάνει λάθος. Ένα κοριτσάκι, έν' αγοράκι έφτά χρονών είναι πολύ πιο προχωρημένο, και στην όσφρηση και σ' όλα, απ' αυτή την κουτο-Μαρία του. Έκτός πιά, — πράγμα που δεν το πιστεύω, — αν τα γαλλοπούλα είναι μωρά ως αυτή την ηλικία... Όπωςδήποτε έδω σ' έμας, που και τα μωρά ακόμα είναι τόσο έξυπνα, δεν θά φαινόταν πιθανό έννα κοριτσάκι έφτά χρονώ που δεν ξέρει καλά να μυρίσει ένα λουλούδι ή που θέλει να το φάη σά μπομπό-νι. Θά τ'όπαιρνε κανείς για... τυπογραφικό λάθος. Και το διορθώσα. Μάλιστα, σέ κείμενο του μεγάλου 'Ανατόλ Φράνς έτόλμησα έγώ να διορθώσω έναν αριθμό και, εκεί που έλεγε «έφτά χρονών», να βάλω τεσσάρων».

Μά δεν έχω δικιο; Έφτά χρονών αδελφάκι δεν είναι πιά έννας σωστός μικρός άνθρωπος; Για θυμηθείτε και σεις, γυρίστε λίγο στη νηπιακή σας ή-λικία... Πόσο χρονών θάσαστε όταν, αντί να μυρίσετε έννα τριαντάφυλλο, το φουσούσατε με τη μύτη σας;... Εί-δα, αλήθεια, πολλά παιδιά να το κά-νουν, αλλά μωρά. Στόν έαυτό μου δεν θά τ'όκανα κι' έγώ. 'Απεναντίας, θυ-μάμαι καλά, ότι πολύ πριν πάω στο σχολείο, — δηλαδή πολύ πριν κλεισω τά έξη χρόνια, — τά λουλούδια, στο περβολάκι μας, τάπολάμβανα και με τά μάτια και με τη μύτη. 'Ω, ναι, έ-σκυθα για να μυρίσω βαθιά το άνοι-χτό τριαντάφυλλο και μου κακοφαι-νόταν όταν έδλεπα μέσα μιά κακή ζίνα που μ' έμπόδιζε νάκουμπήσω στο σπό-ρο τη μύτη μου. Κι' έξεραι, καταλά-βαινα, πως το τριαντάφυλλο μυρίζει διαφορετικά από το μενεξέ κι' ο με-νεξές διαφορετικά από το γιασεμί: α-

κόμα πως ή καμέλια δεν μυρίζει κα-θόλου, όσο κοντά της κι' αν βάλω κα-νένα στο μύτη του, και πως κάτι κόκ-κινα γεράνια, που τά λέγαμε σαοδέλ-λες, μυρίζουν σάν αυτό το παστόφαρο που, για λουλούδι, είναι μιά πολύ ά-σχημη μυρωδιά...

Έξεραι ακόμα, μπορούσα, από την ηλικία εκείνη, να μυρίζω κι' από μα-κριά. Δεν ήταν δηλαδή ανάγκη να κολλήσω τη μύτη μου σ' έννα τριαν-τάφυλλο για να νοιώσω τη γλυκειά του μυρωδιά. Την ένοιωθα στον άέρα. Κι' όταν το πρωί έδγαίνα στο περβο-λάκι μας, καταλάβαινα, μόνο απ' τις μυρωδιές που αίσθανόμουν από μα-κριά, ποιοι θάμνοι και ποιά δέντρα είχαν άνοιγμένα λουλούδια. 'Α, οι τριανταφυλλίες! έλεγα: α, οι γιασε-μιές! α, οι μουσμουλιές! α, οι ζεμ-πουλιές! Και δεν ήταν μόνο τά λου-λούδια που μύριζαν και τά γνώρι-ζα από μακριά: ήταν και πολλά άλλα πράγματα: φρούτα, γλυκίσματα, φα-γιά, πιτάκια. Κι' από την μυρωδιά που έπικρατούσε στόν άέρα, — μυρωδιά γνώριμή μου απ' τά περασμένα χρό-νια, — καταλάβαινα τί έποχή ήταν.

Τώρα το φθινόπωρο, παραδείγματος χάρη, ήταν ή μυρωδιά του βρεμένου χώματος. 'Αμα την ένοιωθα, με τις πρώτες βροχές, έξεραι πως σέ λίγο θά-δαζα τά χειμωνιάτικα ή, — αυτό άργό-τερα, — πως σέ λίγο θά πήγαινα στο σχολείο. Τί όμορφη, αλήθεια, ή μυ-ρωδιά του βρεμένου χώματος! 'Από μικρός, τρελαινόμουν να τη νοιώθω. Και το χειμώνα βρέχει, και το χειμώ-να το χώμα του περβολιού γίνεται λά-σπη: άλλα δεν μυρίζει έτσι δυνατά κι' ώρατα όπως σάν πρωτοβρέχεται το φθινόπωρο, ξερό και φρυγμένο απ' τούς ήλιους του καλοκαιριού. 'Η μυρωδιά αυτή μπορεί να μην είναι καθαυτό «άρωμα», προξενεί όμως μιάν άλλοιώ-τικη ευχαρίστηση, γεννά στην ψυχή μιά γλυκειά μελαγχολία.

Το φθινόπωρο έπίσης με τρέλαινε ή μυρωδιά των κυδιωνών και του μού-στου. Προπάντων όταν τά δυο αυτά άρωματικά έδραζαν μαζί για να γίνη κάποιον γλυκίσμα. Τί δυνατή, τί με-θυσιτική και τί χαρακτηριστική ευω-διά! Μου έδινε μιά συγκίνηση που μπορώ να την πω θρησκευτική με πηγαινε στην εκκλησιά, με θυμίζε το λιβάδι, το μοσχολίβανο. Πλούσια μυρωδιά, ζεστή, γεμάτη. Πολύ άργό-τερα, έγνώρισα έν' άρωμα τεχνικό, μιά περίφημη «κρεασιόν» του γαλλικού άρωματοποιείου Πιζέ, το «τρέφλ-έν-καρνά». Με τρέλανε. Για πολύν και-ρό, το προτιμούσα απ' όλ' αυτά τάρω-ματα που μπορούσα για το μαντήλι: μου θυμίζε τούς άτμούς του μούστου που βράζει με κυδόνια!

Κι' έπειδή μιλούμε για «φθινοπω-ρινά», ας θυμηθούμε και κάτι που δεν είναι βέβαια «τρέφλ-ένκαρνά»: τη να-φθαλίνη, παιδιά μου! Αυτό τον και-ρό, τά σπύτια μας μυρίζουν ναφθαλί-νη. 'Ανοίγουν, βλέπετε, τά σεντούκια και βγαίνουν τά χειμωνιάτικα που, για να μην τά φάη ο σκόρος, ή μαμμά τά είχε παστώσει με την άσπρη αυτή γυαλιστερή σκόνη. 'Α, τί άσχημα που μυρίζει ή ναφθαλίνη! Έμένα με πιά-νει άμέσως το κεφάλι μου και, τις ή-μέρες που έχουν άπλωμένα τά χειμω-νιάτικα να ξεμυρίσουν, στο σπίτι υπο-φέρω. Σ' άλλους όμως δεν κάνει καμ-μιά αίσθηση ή κακή αυτή μυρωδιά: κι' υπάρχουν μερικοί που τη βρίσκουν κι' όμορφη. Αυτό είναι μιά «διαστροφή της όσφρησης», άρρώστεια απ' τις συνειθισμένες. Ο κόσμος έχει τόσα παράξενα! Έγώ είδα στη ζωή μου ανθρώπους νάρρωσταινουν, — φαντα-σθήτε, — με τη μυρωδιά του ροδάκινου ή του γιασεμιού, και να τρελαινονται για τη φριχτή άποφορά του κοριού!

'Αλλ' ας γυρίσουμε στη ναφθαλίνη. 'Όταν ήμουν μικρός, οι νοικοκυρές δεν την έξεραι ακόμα: για το σκόρο εί-χαν τη λεβάντα. Κι' αυτόν τον καιρό που βγαίνουν τά χειμωνιάτικα, το σπύ-τι μοσχολούσε. 'Ηταν κι' ή λεβάντα έν' από τά φθινοπωρινά άρώματα. 'Ο-πως, υποθέτω, θά είναι ακόμα σέ με-ρικά έπκρηχικά, άπόμερα κι' ευτυχι-σμένα σπιτάκια, όπου δεν έφτασε ά-κόμα ο πολιτισμός με τις ναφθαλίνες του και μ' όλ' αυτά τά προφυλακτικά κι' άπολυμαντικά του, που μαζί με τόσα άλλα δύσσομα πράγματα των πόλεων, μάς σκεπάζουν τά γλυκά ά-ρώματα του φθινοπώρου...

Σας άσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

Ο ΤΖΑΚ

[Μυθιστόρημα ALPHONSE DAUDET, διασκευασμένο για την «Διάπλασι» από τον κ. Γρ. Ξενοπούλο].

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Ένα μόνο τον στενοχωρούσε: που δεν έξεραι τί δώρο να πάρη της Ζεναΐ-δας. Τί χαρίζουν σ' έννα κορίτσι όταν παντρεύεται; Τί θά της έκανε περισ-σότερη ευχαρίστηση; Δεν ήταν εύ-κολο να μαντέψη τί της έλειπε μέσα σ' εκείνη την άφθονία των δώρων που έφθαναν κάθε μέρα στο Ρουντίκ. 'Ε-πρεπε να τά έξετάση καλύτερα, για να της αγοράση αυτός κάτι που να μη της είχαν στείλει...

Αυτά συλλογίζεταν ο Τζάκ έννα βρά-δυ καθώς γύριζε στο Ρουντίκ. 'Ηταν κακοκαιρία, άέρας, σκοτάδι. Κοντά στο σπίτι, το παιδί σκόνταψε άπάνω σέ κάποιον που έφευγε ξυστά.

— Σύ 'σαι, Μπελιζαίρ;..

Ο άνθρωπος δεν του άποκρίθηκε. 'Αλλά σπρώχνοντας την πόρτα, έΤζάκ είδε στο διάδρομο την Κλαρίση που κρατούσ' έννα γράμμα και, βυθισμένη, το διάβαζε στο λίγο φως που γλυστρούσε απ' την τραπεζαρία. 'Ωστε δεν έκανε λάθος: Ο Μπελιζαίρ είχε περάσει ά-πό και κι' είχε δώσει στην κυρία Ρου-ντίκ εκείνο το γράμμα. Θάταν βέβαια από τον Σαρλό, από το Σαιν-Ναζαίρ ή από τη Νάντη, κι' ο ταχυδρόμος θάχε παραγγελιά να το δώση στα χέ-ρια της ίδιας, κρυφά. Γι' αυτό δεν μίλησε και του Τζάκ...

Τί νάγραφε άραγε της θειάς του ο Σαρλό; Κάκι πολύ σοδαρό βέβαια και πολύ δυσάρεστο, που δεν ήθελε να το μάθη άλλος απ' αυτήν. Ο Τζάκ θυμήθηκε τότε πως την ίδια ήμέρα, στο έρ-γοστάσιο, είχε άκούσει να λένε πως ο Ναντάς έχασε πολλά, πά-ρα πολλά, παίζοντας στο Σαιν-Ναζαίρ με τούς μηχανικούς κά-ποιου άγγλικού βαποριού που έ,τι είχε φθάσει από την Κελ-κούττα. Αυτό το δυσάρεστο θά έγραφε, καθώς φαινόταν κι' από τη συγκίνηση της Κλαρίσης. Κι' ίσως, ποιος ξέρει, θά παρα-καλούσε τη θεία του να μεσιτεύ-ση με τρόπο στόν μπάρμπα-Ρουν-τίκ για να του στείλη λεπτά να πληρώση το χρέος του.

Στην τραπεζαρία, ή Ζεναΐδα κι' ο Μανζέν ήταν μονάχοι. Για-τί ο Ρουντίκ είχε φύγει απ' το πρωί για το Σατωμπριάν, να βγά-λη το βαπτιστικό της κόρης του που θά χρειαζόταν για το γάμο. και δεν θά γύριζε παρά την άλ-λη μέρα. Την ώρα εκείνη, ο άρ-ραδωνιαστικός με την ώραία στο-λή, ξαπλωμένος στην πολυθρόνα του άρχιεργάτη, μιλούσε σοδαρότατα στη Ζεναΐδα, που έστρωνε το τραπέζι, για το τιμολόγιο του τελωνείου: τί δασμό δηλαδή πλήρωνε το κάθε είδος για να περάση απ' το λιμάνι της Νάν-της: το κοκκινάδαρι τόσο, το λουλά-κι τόσο, το μουρουνόλαδο τόσο, και πάει λέοντας... 'Α, με τί προσοχή, με τί ένδιαφέρο, και με τί ευχαρίστηση άκουγε αυτούς τούς αριθμούς ή Ζεναΐ-δα! Μά ο Μανζέν τούς της έλεγε, ο Μανζέν της μιλούσε: μπορούσε να μην ήταν ώραίο και σπουδαίο έ,τι έδγαί-νε απ' το στόμα του;

— 'Α, να κι' ο Τζάκ! έκαμε. Θέ μου, είναι τόσο άργά; Και δεν αγγό-κοψα ακόμα τη σούπα!.. Βοήθησέ με λιγάκι, καλέ μου Τζάκ!.. 'Αμ' ή μαμμά; που είναι ή μαμμά τόσην ώρα; 'Η Κλαρίση μπηκε, χλωμή μ' ή-συχη. Δεν ήθελε να δείξη την ταραχή της: δεν ήθελε να πη πως έλαθε γράμ-

μα απ' τον Σαρλό, για να μην τη ρω-τήσουν τί γράφει. Το κατάλαβε κι' ο Τζάκ και δεν είπε ούτε πως είδε έξω τον Μπελιζαίρ, ούτε πως ή κυρία Ρουν-τίκ διάβαζε στο διάδρομο έννα γράμμα.

Και που νάξεραι τί συμφορά θά του-φερνε στο κεφάλι το γράμμα αυτό!..

Σέ λίγο κάθησαν στο τραπέζι οι τέσσερις κι' ο Μανζέν έξακολούθησε, τρώγοντας, να μιλή για τούς δασμούς του. Πώς τά θυμόταν όλα απέξω, πως έλεγε τά όνόματ' των ειδών και τούς

«—Θεία μου! καλή ήμου θεία! σώσε με!..» αριθμούς, σά να διάβαζε το δασμολό-γιο! Καλέ, ήταν το Τελωνείο καμω-μένο άνθρωπος! 'Η Ζεναΐδα δεν ά-κουγε, δεν έβλεπε, δεν περιποιόταν παρ' αυτόν. Ο άρραδωνιαστικός με τούς αριθμούς του την άπορ-ροφούσε όλακερη. Γι' αυτό, αν και τόσο παρατηρητική, δεν κατάλαβε πό-σο στενοχωρήμένη κι' άνυπόμονη ήταν απόψε ή μητριά της...

Το δείπνο είχε τελειώσει πρό πολ-λού, μά ο Μανζέν, καλοκαθισμένος, χορτάτος, ζεστός, μιλούσε χωρίς να θυμάται πως έπρεπε και να φύγη. Με τρόπο, του το θυμισε ή Κλαρίση.

— 'Αχ, τί έλεινός καιρός απόψε! είπε μιά στιγμή. Και σεις, κύριε Μαν-ζέν, που έχετε να κάμετε όλακερα τα-ξίδι, θάθελα αυτή την ώρα νάσαστε στο σπίτι σας.

— Έγώ όμως όχι! φώναξε ή Ζε-ναΐδα με τόσο άγνή άφέλεια, που γε-

λάσαν δλοι κι' αυτή περισσότερο απ' δλους.

«Όστόσο ο λόγος της κυρίας Ρου-ντίκ έπιασε κι' ο άρραδωνιαστικός ση-κώθηκε να φύγη.

— Αλήθεια, είπε, έγώ ξεχάστηκα με την καλή συντροφιά.

Φόρεσε το μακρύ άδιάδροχό του, κουμπώθηκε από πάνω ως κάτω, ζώ-στηκε, έχωσε το κασκέτο του ως τά φρύδια, τύλιξε το λαιμό του δυο-τρεις φορές με το μάλλινο κασκόλ και κα-ληνύχτισε. 'Η Ζεναΐδα που τον βοήθησε με τά δυνατά της χέρια να «πακεταρισθώ» έσαι καλά, το άναψε και το κλεφτοφανάρο του και τον ξέδγαλε ως την ξώ-πορτα. 'Επειτα στάθηκε και, μ' έλο τον άέρα, να βλέπη τη σι-λουέττα εκείνη του Έσκιμώου που άπομακρυνόταν μαύρη μέσα στην κόκκινη λάμψη του φανα-ριού.

— Φτάνει πιά, Ζεναΐδα, της φωνάζει ή Κλαρίση. Κλείσε αυ-τή την πόρτα και μάς πούνησες!

'Η Ζεναΐδα γυρίζει στην τρα-πεζαρία... Παρακολουθεί με τη φαντασία το Μανζέν στο ταξίδι του... Νά τος! περπατεί, φτάνει στην προκυμιά, φωνάζει το βαρ-κάρη, μπαρκάρει... Τί κρύο που κάνει στο Δείγγρα! Κι' άμα πε-ράση τον ποταμό, θά προφθάση άραγε το τραίνο;..

Την τελευταία της σκέψη τη λέει δυνατά.

— Αλήθεια, παράργησε, κά-νει εύθους ή Κλαρίση που έλο κοιτάζει το ρολόι. Είναι ώρα να μαζευτούμε και μες...

Όστόσο συγυρίζουν την τρα-πεζαρία και μιλούν. Ούτε ο Τζάκ, ούτε ή Ζεναΐδα νυστάζουν. Μό-νο ή Κλαρίση φαίνεται νάνυπομονη, να βάζεται να τούς κοιμήση απόψε.

— Έλάτε λοιπόν... Είναι άργά σάς λέω... 'Αφήστε τη φλυαρία...

Έπιτέλους ο Τζάκ πάει νάμπαρωση, όπως κάθε βράδυ, την πόρτα.

'Η Κλαρίση τον έμποδίζει: — 'Αφησε, αφήσε, άμπάρωσα έγώ, πάμε άπάνω!

Μά ή Ζεναΐδα έννοει να μιλή ακό-μα για τον άρραδωνιαστικό της:

— Παναγία μου, να μη χάση το τραίνο!.. 'Ε, Τζάκ, τί λές;.. 'Αλή-θεια, δεν του πάνε θαυμάσια του κ. Μανζέν τά ξανθά μουστάκια;.. Καί πόσο είπε πως πληρώνουν τά περσιικά χαλιά!

Πού να θυμάται ο Τζάκ!.. Πρέπει να ρωτήση τον ίδιο... Γίνεται, γυ-ναικα άγριο τελωνοφύλακα με γαλόνι, και να μην ξέρη το δασμολόγιο; Έχει χρέος να το μάθη... ('Ακολουθεί)

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Σ' ΕΝΑΝ ΑΔΙΚΟ ΧΑΜΟ

[Αριθ. Έγκρ. 177]

Θ' άνοιξω ένα μνηματάκι
σε μιάν απόμειρη γωνιά,
σ' ένα πανύψηλο βουνό,
νά θάψω ένα πλασμάτακι
που τούδωσε ή χειμωνιά
τὸ φίλημά της τὸ στεγνό.

Πάν' απ' τὸ μνήμα θάπιθώσω
μιά πλάνα μαύρη, που γραμμένη
θα εἶν' αὐτὴ ή επιγραφή·
«Φτωχό, στὸν Πλάστη μου θά
δώσω
δ,τι τὸ ρόδο που πεθαίνει,
τὸ περιστέρι που ψοφεῖ.»

Κλέης Ἀθήνας

ΤΟ ΦΙΛΙ ΤΗΣ ΜΑΜΜΑΣ

[Αριθ. Έγκρ. 174]

Σήμερα ἔχω τὴν γιορτὴ μου.
'Απὸ δὴ κι' ἑφτά ἀκριβῶς χρό-
νια γεννήθηκα. Ἡ μαμά μου
μοῦχε πεί να εἶμαι πάντα χαρού-
μενος τούτῃ τῇ μέρῃ, γιατί εἶ-
ναι μιά ἀπὸ τίς σημαντικότερες
τῆς ζωῆς τῆς. Κι' εἶν' ἀλήθεια,
πὼς ἔτσι τὴν περνούσαμε ἄλλες
φορές, με τραγούδια καὶ γλέν-
τια. Καὶ γὼ τὴν περίμενα πολὺ
καιρὸ πρὶν, γιατί ἤξερα πὼς ή
μαμά μου θά μοῦδινε κάποιο
καινούργιο παιχνίδι. Τὴν τελε-
ταία φορὰ μὲ ἀγόρασε ἕνα χον-
τρού καραγκιόζι με γυάλινα μά-
τια. Μὲ τὸν ἔφερε θυμάμαι τὸ
πρῶτὸ στὸ κρεβάτι μου καὶ με
περίμενε νά ξεπνέσω. Σὰν ἀνοι-
ξα τὰ μάτια μου, μάγγάλιασε
καὶ με φίλησε γλυκά στὸ μάγου-
λο, ἐνῶ ἐγὼ κοιτάζα τὰ μάτια
τοῦ καραγκιόζι που γυαλίζανε.

Φέτο ὅμως ή μαμά μου δὲν
εἶν' ἐδῶ. Πάει κάμποσος καιρὸς
ἀπὸ τότε που ἔφυγε. Καὶ ὅμως
μάγαστους πάρα πολὺ· Κι' ἐνῶ
πρῶτοτερά δὲ μάφινε οὔτε μιά
στιγμὴ μόνον, τώρα καὶ δὴ κα-
λοκαίρια μ' ἔχει ἀφίσει γιὰ πάν-
τα. Δὲν ἔξερω γιατί τόκαμε αὐτό,
μολονότι κι' ἐγὼ τὴν ἀγαπούσα
πολὺ. Κι' ἂν ζοῦσε ἀκόμη, δὲ θά
τὴν ἀφίνα με φύγη ποτέ. Θά τὴν
παρακαλοῦσα, θά τὴν φιλοῦσα πολ-
λές φορές, θά τὴν ἀγκαλιάζα τό-
σο σφιχτά. Ἡ τουλάχιστο νά
πάρη καὶ μένα μαζί της. Ἀλή-
θεια, τί μάφινε μένα νά κάμω
μονάχος ἐδῶ κάτω; Εἶναι τόσο
σκληρὸ νά ζῇ κανεὶς χωρὶς μαμά.

Κανεὶς δὲ θά σ' ἀγαπήσῃ τόσο
πολὺ, κανεὶς ἄλλος δὲν ξεχνάται
στὸ προσκεφάλό σου. δταν σὲ
καὶ ὁ πυρετός. Οὔτε σοῦ στε-
γνώνει με τὰ φίλια του τὰ δά-
κρυά σου. Ἐπειτα πούθενά ἄλλου
δὲν μπορεῖς νά δῇς τόσο γλυκά
ὄνειρα ὅσο βλέπεις στὴν ποδιά
τῆς μαμάς.

Τὴ νύχτα τὴν εἶδα στὸν ὕπνο
μου. Φορούσε ἕνα κάπαστρο φρέ-
μα καὶ μοῦ χαμογέλασε ὅπως ἄλ-
λοτε. Κάθισε δίπλα μου καὶ με
ρώτησε τί θέλω νά μοῦ χάρισῇ
φέτο. Τὸ πρῶτὸν σὰν ξύπνησα καὶ

δὲν τὴν βοήκα κοντά μου κι' εἶ-
δα πὼς ἦταν νημέματα, ἔκλαιγα.
Τὸ μεσημέρι εἶδα ἀπ' τὸ παρά-
θυρο νά περνᾷ κάτω στὸ δρόμο
ἕνας πραγματευτὴς μ' ἕνα σωρὸ
ὄρατα παιχνίδια. Εἶχε τόπια χρω-
ματιστά, καραμούζες, σφυρίκτες
καὶ πιστολάκια δι' ἀνα.

Ἀνάμεσα σ' αὐτὰ ὅμως ἐξώ-
ρισα κι' ἕν' ἀγγελουδί. Ἐνα κε-
ρένιο ἀγγελουδί με χρυσά φτερά.
Ὁ πραγματευτὴς ἔφυγε κι' ἐγὼ τό-
ση ὥρα ἐξακολούθω νά σκέπτο-
μαι τὸ κερένιο ἀγγελουδί που θά
τὸ προτιμοῦσα ἀπ' ὅλα τὰλλα παι-
χνίδια. Ἵσως γιατί τ' ἀγγελουδία
ζοῦνε κι' ἔρχονται ἀπὸ κεὶ που
πῆγε ή μαμά μου.

Ποῖός νά μοῦ τὰγοράσῃ ὁ-
μως; Ὡ, ἂν ἦταν ἐδῶ ή μαμά
μου... Ἵσως ὅμως ἔρθει στ' ὀ-
νειρό μου κι' ἀπόψε. Τότε θά τὴν
παρακαλέσω νά μοῦ τὸ πάρῃ. Καὶ
θά μοῦ τὸ πάρῃ, εἶμαι βέβαιος,
γιατί ή μαμά μου ποτέ δὲ μοῦ
χάλασε κατὴν. Δὲν ἔξερω ὅμως,
γιατί κι' ὅπ' τὸ κερένιο ἀκόμη
ἀγγελουδί, θά προτιμοῦσα καλύ-
τερα νά με φίλῃσῃ στὸ μάγουλο
γλυκά ὅπως ἄλλοτε.

Βασίλισσα τῶν Δουλουδιῶν

ΚΙΟΣΚΙ (*)

[Αριθ. Έγκρ. 176]

Ἐνα ὕψωμα που τὸ τριγυρίζουν
πεῦνα τὸ χτυπᾷ ὁ μπάτης καὶ στά-
πόδια, του ξεφυγάνε τὸνα ὕστερ'
ἀπ' τὰλλο μικρά κάτασπρα κυμα-
τάκια, βγαλμένα ἀπ' τὰ γαλανά
τοῦ Αἰγαίου νερά.

Καταφύγιο στὸν καθένα που πό-
θησε καθαρὸν ἀέρα, λίγη θάλα-
σα· κι' ἀκόμα που ἀναπόλησε μιά
θλιβερὴ σελίδα τῆς πρόσφατης
Ἑλληνικῆς ἱστορίας...
Βρίσκεν ἐκεῖ τὸν καθαρότερο
ἀέρα που βγαίνει ἀπ' τὰ πεῦνα,
τὸν ἰωδιούχο ἀέρα τῆς θάλασσας
που χαϊδεύει ἀπαλά τίς κορφές
τῶν πενικων. Βλέπει ἀπὸ κεὶ τὸ
κύμα νά παίζῃ με τὰ βότσαλα τῆς
παράλιας, τῆς θάλασσας ν' ἀπλό-
νετε πέρα, μακρὰ, σὰν ἕνα κα-
ταγάλανο σεντόνι, ἐνὸς στὴν ἄκρη
προβάλλουν τὰ σκλαβομένα τῆς
Ἰωνίας βουνά, σὰν γιὰ νά θυμί-
ζουν στὸν καθένα ἕνα ὄνειρο καὶ
μιάν ἐλπίδα.

Ὁ ἥλιος, δταν πρωτοβγαίνει,
ἐκεῖ ρίχνει τίς πρῶτες του ἀχτί-
δες καὶ τὸ φεγγάρι, σὰν προβάλλει
τὰ βράδια ἀπ' τ' ἀντικρινὰ βου-
νά, ρίχνει τὸ θαμπὸ του φῶς στὰ
πεῦνα που οἱ σκιές τους, σὰν
μύριες ἑστικὲς σιλουέτες, νομί-
ζεις πὼς κατέβηκαν νά ρεμβάσουν
στὴν ἀκροθαλασσιά.

Ἀγαπημένο μέρος στὸν καθένα
που πόθησε τὴ μοναξιά, μὰ πὺ
ἀγαπημένο ἀκόμα σ' ἐκείνους
που πραγματικῶς δλόφυγα, ἀγά-
πησαν τὴ φύση.

Αὐτὸ εἶναι τὸ Κίοςκι.

Νάρκισσα

(*) Τὸ Κίοςκι εἶναι ἕνας ἀπ' τοὺς ὁμο-
φους περιπάτους τῆς Μιτυλήνης.

ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΑ

[Αριθ. Έγκρ. 173]

Εἶν' ή ὥρα που ὁ ἥλιος, ρί-
χνοντας τίς τελευταῖες του ἀχτί-
νες, γένοιε σιγά-σιγά στὴ δύση
του. Τὰ λίγα συγγεφάνια παίρ-
νουν ἕνα χρώμα βαθύ, κόκκινο,
ἔπειτα χρυσώνονται κι' ἔπειτα
κιτρινίζουν. Σὲ λίγο ὁ ἥλιος κρύ-
βεται πίσω ἀπὸ τὸ ψηλὸ βουνό.
Τὰ συγγεφάνια ἔχουν ξεθωριά-
σει. Τὰ πουλάκια κελαιδώνοντας
σγίζουν τὸ γαλινὸ ἀέρα. Γυρί-
ζουνε στίς φωλιές τους πρὶν τὸ
σταχτὶ σούρουπο τὰ προλάβει.
Πέρα μακριά, στὸν δλοπάρσινο
κάμφο, ἀκούγονται τὰ κουνουνι-
σματα καὶ τὰ βελάσματα τῶν κο-
παδιῶν. Τὰ συνοδεύει τὸ τοσπα-
νιόπουλο, παίζοντας στὴ φλογέρα
του ἕνα παιδικὸ σκοπὸ.

Νά, τώρα τὸν οὐρανὸ φωτίζου-
νε τ' ἄστρα, σὰν ἄπειρα μάτια
που κοιτάζουνε τὴ γῆ. Ἀκούγε-
ται τὸ κύμα που φλοισβίζει. Μιά
βάρκα γλυστράει στὴ θαμτὴ ἐπι-
φάνειά της. Εἶναι ή ψαρόβουκα
που σγίζει τὰ νερά με τὸν ἰσό-
χρονο κύτπο τῶν κουνιῶν τῆς.

Σὲ λίγο, ὀλοκόκκινο, μεγαλό-
πρεπο προβάλλει, σὰν κόκκινος
δίσκος, τὸ φεγγάρι. Εἶναι ή ὥρα
που θάθελα νά σγίζω τὴν ἀνύ-
μαντὴ γαλιζία ἐπιφάνεια τῆς θά-
λασσας με μιά γρογοτάξιδι κι' ἀ-
νάλαφρη βρακούλα.

Φουρτουνιασμένη Θάλασσα

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἡ μαμά: — Φωφώ, πῆγαι-
νε πιά νά κοιμηθῇς. Ὅλα τὰ
κοιτόπουλα ἔχουν κοιρυνιάσει.
Φωφώ: — Ναι, ἀλλά μαζί με
τὴν κόττα!

Βιολέττα τοῦ Βουνού

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 38 δδὸς Εὐριπίδου
τὴν 21 Σεπτεμβρίου 1926.

ΣΑΣ εἶπα δτι ὁ «Τζάκι», τὸ ὁ-
πέρωχο αὐτὸ μυθιστόρημα τοῦ
Daudet, δὲν εἶναι δυνατὸ νά τε-
λειώσῃ σ' αὐτὸν τὸν τόμο. — μόλις
τὸ μισὸ ἔχει δημοσιευθῇ ὡς τώρα,
— καὶ θά ἐξακολούθησῃ καὶ στὸν
ἐρχόμενο. Ἀλλὰ τί μυθιστόρημα
θὰ διαδεχθῇ τὸ «Σιδερένιο Χέρι»
πού ἔχει ἐνθουσιάζει μεγάλους καὶ
μικρούς; Εἶναι ή γενικὴ περίε-
ρεια: θά βρῶ ἐν ἀνάλογο, ἀνώτε-
ρο ή τουλάχιστο ἰσοδύναμο; Νά
σὰς τὸ πῶ λοιπὸν γιὰ νά ψυχά-
σετε: «ΜΟΚΟΚΟ», ὀνομάζεται τὸ
νέο μυθιστόρημα τοῦ 1927. Εἶναι
κι' αὐτὸ τοῦ ἰδίου συγγραφέα,
τοῦ μάγου Jules Chancel, κι'
ἐξιστορεῖ τίς ἀφάνταστες, τίς νο-
στιμώδεις μὰ καὶ συγκινητικώ-
τατες περιπέτειες ἐνὸς μαύρου βα-
σιλόπουλου, τοῦ Μοκοκό, που τὸν
στέλνει ὁ πατέρας του στὸ Παρί-
σι γιὰ νά σπουδάζῃ κι' ὁ κακόμοι-
ρος πέφτει στὰ χέρια μιάς συμμο-
ρίας κακούργων. Εἶναι κι' αὐτός,
ἀπάνω-κάτω, ἕνας Μαν-ῶ. Ἀλ-
λὰ με τὴ διαφορά δτι αὐτὸς γυρί-
ζει στὴν πατρίδα του με τοὺς Πα-
ριζιάνους φίλους του, κατατροπώ-

νει ἐκεῖ τοὺς ἐχθρούς που ἔχουν
ἐκθρονίσει τὸν πατέρα του καὶ γί-
νεται βασιλιάς. Σὰς βεβαίω λοιπὸν
δτι τὸ μυθιστόρημα αὐτὸ εἶναι ἀ-
κόμα πὺ ὁμορφο, ἀκόμα πὺ δια-
σκεδαστικὸ κι' ἀπὸ τὸ «Σιδερένιο
Χέρι». Οἱ περιπέτειες μάλιστα
γύρω σὲ κάποιο πρᾶσινο διαμάντι,
πού ἀποτελεῖ ὅλη τὴν περιουσία
τοῦ Μοκοκό στὸ Παρίσι, θά σὰς
ἐστρελάνουν. Ἐννοεῖται δτι καὶ
τὸν «Μοκοκό» μεταφράζει ἐπίσης
ὁ ἀγαπητός μας κ. Μ. Δ. Στασι-
νόπουλος. — Ἀν τώρα, ὅπως ἐλ-
πίζω, τὸ φύλλο ἀπ' τὸν ἐρχόμε-
νο χρόνο, θά εἶναι δωδεκασέλιδο,
θά δημοσιευεῖται μαζί καὶ τρίτο
μυθιστόρημα, κι' ἔχω ὅπ' ὅψε μου
ἕνα θαυμάσιο σουηδικό, τὸ ἀρι-
στούργημα τῆς Σέλμας Λαγκερ-
λέφ, αὐτὴς που ἔχει πάρει τὸ Βρα-
βεῖο Νομπελ. θά τὸ μεταφράσῃ
μιά νέα Ἑλληνίδα που ἔχει τόση
συγγένεια μαζί της: ή συνεργά-
τριά μου Δ. Γεωργία Ταρσούδη,
πού τόσο σὰς ἀρέσουν τὰ πρωτό-
τυπα, τί ἐλλήνικότητα διηγήμα-
τὸ της καὶ παραμύθια. Ἀς εἶναι,
αὐτὰ θά τὰ ξαναποῦμε, γιατί δὲν
τελειώσα βέβαια με τὰ Νέα τοῦ
1927...

Μ. Α., ἀγνωστὴ μου συνδρομή-
τρια ἀπὸ τὴ Χίο, πολὺ με συγκι-
νησαν τὰ καλὰ κι' ὅρατα σου λό-
για Κι' ὁ κ. Φαίδων εὐχαρίστη-
σε πολὺ, πὺ ἔμαθε πὺ οἱ Ἑ-
πιστολὲς του σοῦ προξενοῦν τὴν
πὺ μεγάλῃ εὐχαρίστησιν, καὶ πὺς
αὐτὲς πρωτοδιαβάσεις. «γιατί ὁ κ.
Φαίδων μεταχειρίζεται, φαίνεται,
σ' αὐτὲς μιά μικρούλα πενήντα
καρωμένη ἀπὸ μαγνήτη». Λοιπὸν,
θὰ πάρῃς καὶ ψευδώνυμο γάλλο-
λογογράφου τακτικά, ἀφοῦ μάγα-
πὺς τόσο;

Κυριακὴ Φωνή, σοῦ ἐξήγγη-
σα στὸ προηγούμενο. Τί ὀδηγίες
θελεῖς γιὰ τὸν Διαιωνισμό τῶν
Λευκῶν Λέξεων; Στὴν προκήρυξιν
σὰς τίς ἔδωσα ὅλες. Ὅσο γιὰ τὴν
Ἀλληλογραφία ποῦ ἐπιθυμεῖς, διὰ-
λεξε ἐσὺ μερικὰ κορίτσια τοῦ κί-
κλου μας καὶ πρότεινε τοὺς με-
μὴ Μ. Ἀγγελία: θά δεχθοῦν. Σ'
εὐχαριστῶ πὺ δὲν περνᾷ ἡμέρα
χωρὶς νά με θυμῇς καὶ γράφῃς
μου.

Ὅχι, Σάνθιππε, ὁ «Ἀρης» δὲν
εἶναι κανένας Ὀψιμος Κρόνος
(μεγάλος δηλὸς που πῆρε ψευδῶ-
νυμο γιὰ νά γράφῃ τὴν Σελίδα γιὰ
γούστο). Εἶναι νέος σὰν καὶ σὰς,
πρωτόλειος εἶν' αὐτὰ τὰ ὅρατα που
δημοσιεύει, καὶ μπορεῖ κανεὶς νά
φαν-αστῇ τί θά γράφῃ δταν ἔλθῃ
τὴν ἡλικία τοῦ Ὀψιμου Κρόνου.
Τώρα γὰ τὸν Ροῖδη: Ἡ ἀξία τῆς
ἰστορίας Ἰωάννη δὲν ἐλπί-
τῶνεται ἐπειδὴ μερικὰ κομμάτια
τῆς εἶναι ἀντιγραμμένα ἀπὸ τὸν
«Δὸν Ζουάν» τοῦ Μπαίρον. Ἐχει
τόσα ἄλλα πρωτότυπα καὶ, τὸ κα-
τῶ-κάτω, εἶναι μιά σοφὴ μεσαι-
νικὴ μελέτη, πὺ ὁ «Δὸν Ζουάν»
δὲν εἶναι βέβαια. Μεταφράσθηκε
καὶ σὲ ἑξῆς γλώσσες κι' ἐκτιμή-
θηκε πολὺ. Μ' ὅλ' αὐτὰ, ὁ Ροῖδης
τὴ θεωρεῖς πάντα «νεανικὸ ἀ-
μάρτημα» καὶ τὴν εἶς ἀποκηρύ-
ξει. Ἀποκηρύξῃ τη καὶ σὺ, πὺς
πὺς δὲν εἶναι ἔργο τοῦ Ροῖδη, ἀλ-
λὰ μὴν πάψῃς νά τὸν ἐκτιμῇς καὶ

νά τὸν θαυμάζῃς, προπάντων νά
τὸν διαβάξῃς. Με τὰ «Συριανὰ
Διηγήματα» του, με τὰ «Εἰδωλα»,
με τίς κριτικὲς του καὶ με τὰ χα-
ριτωμένα του σκαλοῦσματα, εἶ-
ναι πραγματικῶς ἕνας ἀπὸ τοὺς
μεγαλύτερους Νεοέλληνες συγγρα-
φεῖς, ἀληθινὸς «πρῦτανις» στὸν
καιρὸ του. Προσθετῶ, γιὰ τὸ πε-
ρίεργο τοῦ πράγματος, δτι καὶ ὁ
ἔργα τοῦ Δαννοῦ, τοῖο, ὅχι νεανι-
κὰ, βρίσκονται ὀλοκληρὰ κομμά-
τια ξένων συγγραφέων. Ἀλλὰ αὐ-
τὸ δὲν ἐμποδίζει νά εἶναι ὁ μεγα-
λύτερος ποιητὴς καὶ μυθιστοριο-
γράφος τῆς σημερινῆς Ἰταλίας.

Ἡ Μεγάλῃ Ἑλλάς, που τῆς
ἄρρες πολὺ τὸ κομμάτι τῆς Βα-
σιλίσσας στίς Παπαρουνές καὶ
μοῦ γράφει πολλὰ γιὰ τὴν ψυχο-
λογία τῆς μικρούλας ἐκείνης ἡ-
λιάρας, τελειώνει τώρα τὴν γράμ-
μα με αὐτὰ: «Ἡ ἄθ. Ἐπιστολὴ
Στὸ Κίοςκι μὲ ὅμους τὴν ἐπο-
χὴ που εἶχα ἔρθει στὴν Ἀθῆνα
καὶ περνούσα νά παίρνω τὴ Διά-
πλασιν ἀπὸ καὶ. Τὴ ἐντύπωσιν πὺ
μοῦκανε ἀνάμεσα στὰ τόσα πολὺ
χρώμα καὶ μεγάλα περιοδικὰ! Μὰ
ποτέ δὲν σκέφθηκα νά πάρω κα-
νέν' ἀπ' αὐτὰ. Ἀπαράλλαχτα ὁ-
πως, μπαίνοντας μέσα σὲ κῆπο,
θᾶφιναι στὴ θέσιν τοὺς τὰ φαντα-
χτερά γεράνια, τὰ τρεσέσκια, τίς
φραγκοπαρουνές, καὶ θάκοδα με
λαχτάρα ἕνα μικρὸ μὰ μυροβόλο
μενεξέ.» Ὁρατο, ἔ;

Σήμερα ἔχομε νέα κι' ἀπὸ τὴν
Τριανταφυλλένια Βαβιά συγκι-
νημένη ἀπὸ τίς ἐκδηλώσεις τῆς
ἀγάπης καὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν
παιδιῶν μου, τὰ εὐχαρίστη εὐλό-
γησε γιὰ τὰ καλὰ τοὺς λόγια. θά
τᾶκανε γυρίτερα, θά μοῦστελενε κι'
ἄλλα τῆς ἔργα νά δημοσιεύσῃ
ἀλλὰ ὁ φετινός, λέει, ή αν ἕνας
ἀπὸ τοὺς χειρότερους χρόνους ής
ζωῆς τῆς. Ἀρρώστιας ή κατμένη
δὴς φορές καὶ, ὡς συνέπεια, εἶχε
καὶ κάποια ψυχικὴ ἀρρώστια. πὺ
τὴν ἔκαμε νά θυμῇ τὸ «νὸς ὁ-
γῆς ἐν σώματι ὅγει» καὶ... νά
φυλάσεται. Φυσικά, σ' αὐτὸ τὸ
διάστημα δὲν ἔγραψε τίποτα ή,
κι' ἂν ἔγραφε, δὲν τὸ θεώρησε ἄ-
ξιο νά ἰδῇ τὸ φῶς, γιατί, — προσ-
θετῶ ἐγὼ, — ἀποτέλεσμα τῆς κα-
κῆς ψυχικῆς διαθεσῆς, ὅς τρ' ἀπὸ
τίς ἀρρώστιας ἦταν καὶ μιά ὑπερ-
βολικὴ μετριοπροσῶν, πὺ γι' αὐ-
τὴν κυρίως πρέπει νά εὐχρηθῇ «πε-
ραστικά». Ὅσο γιὰ παράπονο, ἂ,
οὔτε ἰδέα! Μόνον εὐγνωμοσύνη
αἰσθάνεται γιὰ μένα ή Τριαντα-
φυλλένια μου, πὺ μὲ χρωστᾷ
λέει, τὰ καλύτερά της χρόνια καὶ
ἀκόμα τὴ γνωριμιά μερικῶν ὁρά-
ων ψυχῶν, πὺ εἶχαν κάποια ἐπι-
δρασιν καὶ στὴ δική της. Αὐτὰ
λοιπὸν... καὶ περιμένω.

Αὐτοὶ. Νάρκισσε, ἀνέκουν συ-
νήθως σ' ἄλλῃ κατηγορία: δὲν
εἶναι συνδρομηταί, ὅτε μικροὶ ἀ-
ναγνώσται ἀλλὰ μεγάλοι πιά που
γράφουν καὶ φιλοδοξοῦν νά συνε-
ρασθοῦν στὸ περιοδικὸ μας. Μπορῶ
λοιπὸν νά βλέπω τὰ κομμάτια τους
κι' δταν δὲν δέχομαι γιὰ τὴ Σ.
Συνεργασία. Μόνον πὺ ἔπρεπε νά
τοὺς ἀπαντῶ ἰδιαίτερος, κι' ὅχι
στὴν Ἀλληλογραφία, ἀλλὰ δυστυ-
χῶς δὲν εὐκαιρῶ. θά προσπαθῶ

ὥστόσο νά συμμορφωθῶ με τὴν
παρακλήσιν σου. Τὰ ἐνρήματα καὶ
τὰ ὄνειράματα δὲν τὰ πολυτι-
μεύω. Εἶναι ὁρῶσι κι' ὅχι «πράγ-
ματα βεβαιωμένα» ὅπως λές. Δὲν
ἀποκλείεται ἕως κι' ή περίπτω-
σις κάποιο προαισθήματος. Εἴ-
παμε πὺς ή ψυχὴ ἔχει μιά μυστη-
ριώδη δύναμιν που τὴν ἔχει προαι-
σθητικὸ. Κάποια ὄνειρα χρω-
στοῦνται στὴ δύναμιν αὐτὴ. Μπο-
ρεῖ λοιπὸν καμμιὰ φορὰ, — πολ-
λὸ σπάνια, — νά ὄνειρευθῇ καν-
εὶς, δηλαδή νά προαισθᾷθῃκε,
πὺς τὸ δεῖνα μέρος ὑπάρχει ὁ θη-
σαυρός, γὰ ἔσκαψε καὶ νά τὸν
βρῇκε. Αὐτὸ τὸ παραδέχομαι. Εἴ-
ναι ἕως καθαροῦ παραμύθι, δτι ὁ
θησαυρὸς γί.εται κάρβουνα ἔμ' ἀ-
νακονίσῃ κανεὶς τῶνερὸ του καὶ
σὲ ἄλλους. Κι' ἀπορῶ πὺς ἐσὺ τὸ
πιστεύεις. Τὴ σημαίνει ἂν ἡγριά πὺ
σοῦ τῶπε εἶναι 102 χρόνων; Μπο-
ρεῖσε νάσαι κι' 112 καὶ πάλι νά
λέῃ παραμύθια.

Ὁ Ἐλευθέριος Ρουσσάκης,
πὺ αἰσθάνεται γιὰ μένα τὸ πὺ
ζωηρὸ ἐνδιαφέρον, με ρωτᾷ πάλι
τί γίνεται ή πρότασιν ἐκείνη τῆς
Νοικοκυρούλας. θά τὴν ἀφήσω
ἐσὺ, περιμένοντας τὸν κατάλλη-
λὸ καιρὸ, πὺ μὲν μπορεῖ νάρρησῃ πολ-
λὸ με τὴν κατάστασιν πὺ βρίσκον-
ται τώρα τὰ οἰκονομικά τοῦ Κρά-
τους; — Δυστυχῶς δὲν γίνεται ἄλ-
λο. Θέλετε νά κάμουμε ἕνα διά-
γραμμα, πὺ τὸ κάτω-κάτω θά μὰς
κοστίσι, γιὰ νά μὰς ἀπαντήσουν
«δὲν ἔχομε λεπτὰ»;... Ἐ, ὅπως
ἐξήσαμε ὡς τώρα χωρὶς πρακτικὴ
βοήθεια, θά ζήσουμε καὶ στὸ μέλ-
λον. Ἐσεῖς νάσαστε καλὰ. — Ὁ-
λων αὐτῶν τῶν Διαγωνισμῶν τὰ
ποτελέσματα θά δημοσιεύσῃ ἐν-
τὸς τοῦ ἔτους.

Βεβαίωτατα, Γεώργιε Γεωργι-
άδῃ, σ' ὅλους τοὺς Διαγωνισμοὺς
μπορεῖς νά λαβαίνῃς μέρος καὶ
χωρὶς ψευδώνυμο. Μόνον γιὰ τὴ Σελ-
ίδα Συνεργασίας δὲν μπορεῖς νά
στείλῃς με τὸ ὄνομα σου. Ἀλλὰ σὺ
κάνεις καὶ μιά ἄλλη παρατυπία:
μοῦ στέλνεις κομμάτι τώρα, ἐνῶ
ἔχω δηλώσει δτι δὲν δέχομαι ἄλ-
λα γι' αὐτὴ τὴν Τριμηνία. Ἴδου
λοιπὸν τί θά γίνῃ: Στὴν ἀρχὴ
τοῦ νέου χρόνου θά πάρεις, κινδῶ-
νός, ψευδώνυμο καὶ σὺ. Ἐ, τότε
θά μοῦ στείλῃς καὶ τὸ πρῶτο σου
κομμάτι γιὰ τὴ Σελίδα, πὺ θάσαι
μάλιστα καὶ καλύτερο ἀπ' αὐτὸ
τὸ «Διὰλειμμα» πὺ μοῦ ἔστειλες.
Σύμφωνοι;

Με πολλὴ χαρά, Στέλλα Βιο-
λάντῃ, ἔλαβα αὐτὸ τὸ γράμμα που
τὸ περιμένα τόσο καιρὸ... θά
ἔμαθες βέβαια πὺς ἀλλάξαν τὰ
πράγματα ἀπὸ τότε καὶ πὺς θά
μπορεῖς πάλι ἐλευθερὰ νά ἐκδη-
λώσῃς τὴν ἀγάπην σου καὶ τὴν
προτίμησιν σου γιὰ τὴ δημοτικὴ
γλώσσα. Ναί, δυστυχῶς, συγγένων
τοὺς δημοτικιστοὺς ἐς με τοὺς κομμο-
νιστὰς καὶ συμπερινοῦν πὺς κα-
θε δημοτικιστὴς εἶναι καὶ κομμο-
νιστῇ, γιατί, πολὺ φυσικά, κι'
οἱ κομμουνιστὰς συγγραφεῖς τὴ δη-
μοτικὴν μεταχειρίζονται, ἀπὸ τὴν
ἀνάγκην πὺ ἔχουν νά τοὺς ἐννοῇ
ὁ λαός. Ἀλλὰ ὑπάρχει τόση δια-
φορά ἀπὸ τὴ δημοτικὴ τῶν κομ-
μουνιστῶν ὡς τὴ δημοτικὴ τῆς λο-

γοτεχνίας! Ἀρκεῖ νά συλλογιθῇ
κανεὶς δτι τὴ λογοτεχνικὴ δημοτι-
κὴ δὲν τὴν ὑπαγορεύει μόνον ή ἀ-
νάγκη τῆς συνεννόησῆς, ἀλλὰ καὶ
ή πολὺ ἀνώτερη τῆς τελείας ἐκ-
φράσῃς καὶ τῆς αἰσθητικῆς ὁμορ-
φίας. Νομίζεις π. χ. πὺς ἕνας με-
γάλος ποιητὴς γράφει στὴ δημο-
τικὴ γλῶσσά νά τὸν ἐννοῇ ὁ ὅχλος;
Καθόλου! αὐτὸς ἀρκεῖται νά τὸν
ἐννοῦν οἱ διαλεχτοί. Καὶ κά-
θε ἄλλο μπορεῖ νά εἶναι παρὰ κομ-
μουνιστῇ ή καὶ σοσιαλιστῇ.

Μαρουσιώτακι, σ' εὐχαριστῶ
γιὰ τὸ ἐσπάρτομα. Καὶ

